

נבחרתי אבותי

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

טעם גידול פיאות הראש (סימנים) ואורכן

כתב מרן הגר"י רצאבי שליט"א בשו"ת עולת יצחק (ח"ב סי' רצ"ב) בזה"ל: מנהג הפיאות הארוכות, הוא מנהג קדום, שכן מצינו שהיה ידוע ומפורסם לרבים בזמן הרמב"ם כמובא בתשובותיו, אף שהוא עצמו לא שמועא ליה כלומר לא סבירא ליה, וכמו שהבאנו בתשובתנו דלעיל סימן ק"ס אות ג' ד"ה ובשו"ת. ובספר שער המצוות פרשת קדושים איתא שאף אם היו שערות הפיאות גדולים מאד וארוכים, לא היה האר"י חותכם במספרים רק עד יגדלו ויתארכו וידלדלו וירדו ויכנסו למטה בגבול שערות הזקן וכו' ע"ש. ואצילנו רגילים להחשיב זה כסימן יהדות להיותו ניכר, וכמ"ש בנחלת יוסף ח"ב דף ל"ד ע"א, וע"ע בתשובתנו דלעיל סימן רכ"ה אות ב'. וסמך לזה שהוא משום דרכי האמורי לפי פירוש עץ יוסף על מדרש רבה ואתחנן פ"ב אות י"א. והגר"י בשו"ת תורה לשמה סימן שפ"ט כתב שמצוה הוא להניח פיאות ארוכות לנוי מצוה, ובספרו בן איש חיל ח"א דרוש ג' לשבת זכור דף ל' ע"ב האריך בעניין זה של גידול פיאות גסות ועבות, ופירש שזהו כוונת חז"ל שאמרו שמרדכי מוכתר בנימוסו היה וכו' עש"ב. גם בשו"ת באר משה (שטרן) ח"ה סימן קל"ח כתב שיש הידור מצוה בפיאות ארוכות יותר מכדי שיעורן, כמו שמצינו במשנ"ב סימן תרמ"ב סק"ו שיש הידור מצוה לנר חנוכה שאם הנר משעוה יהיה ארוך. ועמ"ש בבארות יצחק הלכות לולב ס"ק ק"ה דף ק' וק"ז לעניין לולב ארוך ואתרוג גדול. ובמקו"א יתבאר עוד באורך בס"ד מקורות נוספים ובירורם, ע"כ.

המשך בעמוד הבא

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

ויגדו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא האמינו להם: ויגברו וגו' וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם: (בראשית מה. כו-כו)

מובא ב'מדרש הגדול' למהר"ד עדני זצ"ל וכן ב'מדרש החפץ' למהר"ז הרופא זצ"ל בקצרה: ר' שמעון אומר, עונשו שלבדאי אף על פי שדיבר אמת אין שומעין לו. שכן מצינו בבני יעקב שכזבו באביהן תחלה והאמינו להם, שנאמר זיקחו את כתנת יוסף וגו' ויכירה ויאמר כתנת בני חיה רעה אכלתהו' (בראשית לו. לא-לג). אבל באחרונה אף על פי שדיברו אמת לא האמינו להם, שנאמר זיפג לבו כי לא האמינו להם, ע"כ. ומה גרם ליעקב אבינו להאמין שיוסף חי, העגלות ששלח לו יוסף. כמו שמובא במדרש שם בזה"ל: ומאי טעם עגלות, ר' לוי בשם ר' יוחנן בן שאול. אמר להם, אמרו לאבא שאני קיים במצרים. אם האמינו לכם מוטב. ואם לאו, אמרו לו, בשעה שפירשתי ממך הלא בפרשת עגלה ערופה הייתי עוסק. הלא הוא דכתיב וירא את העגלות אשר שלח יוסף וגו' ותחי רוח יעקב אביהם' (שם כו), ע"כ.

אם נתבונן בנושא האמינות בין אחי יוסף לאביהם, יהיה הדבר להתעוררות וחיווק בדק ביתנו. אחי יוסף רימו אביהם רק פעם אחת, ואף חיוקו דבריהם בראיה 'הכר נא כתנת בנך היא'. ודבר ידוע ופשוט הוא, שהיו בעלי תורה בעלי יראה, קדושי עליון שהרי עשו דברים בשמות הקודש כמובא במדרשים ואכמ"ל. ועם כל זאת הורגש שקדם בלב אביהם, ועל כן לא האמינו להם כשדיברו אמת על אף שהאמינו להם כשדיברו שקר. לא לחינם אומר המדרש עונשו שלבדאי זו היא גזירת מלכותו יתברך. להבדיל, מעין מה שאמרו חכמים 'מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים'.

מצוי הדבר מאוד שילדים משקרים או מעוותים את האמת, והוא הוא שקר. והורים תמהים מאין למד בנם לשקר, הרי בביתם לא משקרים ואף מענישים את מי שמשקר. על כן נעלה בקצרה כמה נקודות למחשבה, מאין צץ שורש זה.

לפעמים הגורם השורשי שילד משקר, הוא ב"מ אחד מהוריו, כאשר הוא מבטיח לילד דברים ולא עומד בדיבורו. כמה וכמה פעמים יכול/ה האב / האם לשמוע מבנו תלונה, אבל את/ה אמרת? וכן כאשר ההורה מסכם דבר מה עם חברו ולא עומד בדיבורו. הוא שקר! והילד שומע רואה כל זאת. כגון שההורה מסכם עם חברו להיפגש בשעה מסוימת, ולא מקיים דברו. והדברים נשמעים לאוזני הילדים היי.

כמו"כ כאשר ילד שיקר שקר שגרם להוריו כאב או רגש פנימי שהתעורר, כגון שהילד חזר מבית החינוך ומספר להוריו שכל הכיתה הרביצו לו, או שהרב העליב אותו לעיני כל החברים. אזי יש מההורים הפועלים מהרגש ומיד מזדעזעים עם הילד ומתקשרים בחימה למחנך וכו'. וכל זה הילד רואה ומרגיש, ומזה מסיק בלבו, היה כדאי לי לשקר, ומכאן ואילך הדרך פתוחה לו רחמנא ליצילן.

והרגיעות הגדולה כאשר הורה פוסק ואומר לאדם אחר כאשר ילדו שומע, בני אף פעם לא משקר! אזי הילד בוטח בעצמו, שהרי קיבל חיווק מהורו שנותן בו אמון. ולא ח"ו בשביל לקטרג אלא בכדי להציל הורים מטעויות אספר את אשר ראו עיני ואוזני שמעו. ילדים משקרים להוריהם במצב נחושה ואף בוכים בדמעות שליש בצדקת דבריהם, כאשר הדברים היו להיפך גמור. וילדים אלו הגיעו לאן שהגיעו, בגלל האמון החד צדדי של ההורה בילדם ונלחמים עבור צדקתו. והורסים ומשחיתים מעשי ידיהם בידיהם. ודי במה שכתבנו.

על כן ישום כל אדם מעשיו, לראות היאמנו דבריו, ויזכה ויראה שגם בנו ילכו בדרכיו, ויעשו רצון אלודיו.

כרכת מלף סוף נשכר להורים היקרים
נסחנת מפצי הי"ו לרעל הולדת הפת
יה"ר שתאריק ימיט פכריאות איתנה, ותפנה ביתה כחנה
ואלקנה, וירונו הוכיה ממנה נחת דקדשה

תפארת בנים

פתרונות לשבת 'מקץ'
 אחודה חידה! זכירת שר המשקים 'את
 חטאי אני מזכיר היום', זכירת יוסף 'ויזכר
 יוסף את החלומות', וזכירת אחי יוסף את
 חטאתם 'אבל אשמים אנחנו'.
 הזוכה: ידידיא נהרי.
 מי בתמונה? הרב עווד נגאר.

על ידה נבחר מנהיגי ישראל
 ועל ידה נתעבו ישראל
 בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מחזה מרומם ומרגש התקיים השבוע **מסיבת חומש**
 לתלמידי ביתה א' בהשתתפות הוריהם וסביהם לרגל
 סיומם שלושה פרשיות בראשית נח ולך לך.
 בראשית המסיבה נשא דברים מחנך הכיתה הרב
 ליאור גיאת שליט"א כאשר סיפר על מעלת
 התלמידים, הן בדרך ארץ והן בלימוד בלע"ה.
 לאחר מכן נשא דברים מפקח הת"ת הרב משה קלצקין שליט"א אשר הפתיע את הקהל כאשר שאל
 את התלמידים איך מתחיל פרק פלוני והילדים אמרו את הפסוק מתוך זכרונם, וכן שאלם עוד
 שאלות קשות בזכרון ובידיעה והתלמידים הפתיעו את הקהל בידיעת הדברים על בוריים.
 אחריו התכבד אורח הכבוד הרה"ג ברוך עוקשי שליט"א רב ק"ק 'בני תורה', אשר דיבר במעלת
 הת"ת שהנו פך השמן הטהור, ואף הדגיש את הצורך במסירות נפש להלחם כנגד הרוחות הזרות
 הנושבות, וכן הביע את התפעלותו מידיעות הילדים ואמר שעדיים לגדולות.
 כמו כן נשא דברים מנהל הת"ת הרב אליהו נהרי שליט"א אשר הסביר שכחו ואונו אינם אלא
 מאלו הילדים פך השמן הטהור.
 כאות הערכה לילדי החמד על התמדתם בלימוד קיבלו שי חומש 'תורה קדומה' בנוסף למזכרת
 מהמסיבה, כאשר כל אחד מתברך ע"י הרב המפקח שליט"א.
 המסיבה נחתמה בריקוד של מצוה האבות עם הבנים.

לרפואת דוד בן יאיר בתוך שכחע"י

פניני הלכה

המשך מהעמוד הקודם

ובספרו שע"ה (י"ד ס"י קמ"ט סעיף ו') מילא דבריו וכתב בזה"ל: כמו כן מצוה עלינו להחזיק ולהתחזק במנהג אבותינו
 ואבות אבותינו הקדושים בקהילות תימן יע"א דור אחר דור לגדל גם את הפיאות שבצעדיים, שהוא הידור מצוה שתהיינה ארוכות יותר משיעורן
 המחוייב מעיקר הדין. וזהו נוי שלנו שאנחנו מתנאים במצוות ה' יתברך. וקוראים לפיאות אלו בשם "סימנים" יען כי בהם אנו ניכרים ונבדלים בייחוד
 מכל גויי הארצות, שלא די לכך בגידול הזקן, כי הוא ישנו גם אצל רבים מן האומות. ודבר זה רמזו במה שאמר הכתוב ויהייתם לי "סגולה" מכל
 העמים, היינו כניקוד "סגולה" שצורתו כך ׀, שתי נקודות למעלה ואחת מתחתיהן למטה באמצע, כמו כן תהא צורת פני בני ישראל שתי פיאות
 הראש למעלה, ופאת הזקן למטה באמצע, עדות לישראל אשר כל רואיהם יכירום. ונוהגים לסלסל אותן לנאות את המצוה, ולשלשלן כלפי מטה
 בצדדי הפנים והזקן לכבוד ולתפארת ולא להסתירן מאחורי האוזן, או מתחת הכיפה. וגם נראה שיש לזה טעם על פי הקבלה. וכל המאריך בהן
 הרי זה משובח, כי אין קוצצים אותן אפילו יגיעו עד החזה. אמנם יש נוהגים לקצוץ מהן במספרים, בפרט כשהן מגיעות לסוף הפנים, ע"כ.
 ובחיבורו עיני יצחק שם האריך מאוד על מקורות ומעלת הפיאות. גם בקונטרס סימן טוב האריך על זה רבות יעו"ש.

לזש"ק
 תומר ישראל בן יעקב
 ואודליה בת מנשה

לעילוי נשמת
 מרת חביבה בת רחמה
 ואחנינה ע"ה תנעב"ה

לעילוי נשמת
 מוהר"ר חיים בן שלמה עדני זצוק"ל
 מרא דאתרא דאליכון, תנעב"ה

מהליכות אבותינו

לשון נקיה

שפת האדם ושיחו עם בני אדם, מגלה היא מעלתו ורומו. לא לחינם אמרו חכמינו על פסוק (עמוס ד. יג) 'מגיד לאדם מה שחו', אמר רב, אפילו שיחה יתירה שבין איש לאשתו מגידים לו לאדם בשעת מיתו, ע"כ. על אחת כמה וכמה כאשר הוא מדבר עם חבריו לא בלשון נקיה או ב"מ קללה.

דבר זה ניתן להחכים מהמסופר על אחת מוקינות תימן סעידה עואץ אשר גם לאחר שעלתה ארצה עוז והדר לבושה, וכפי שמספר עליה בספר 'שרשרת גבלות' (עמ' 124) וז"ל: לבושה בארץ ישראל נותר בדיוק כפי שהיה בתימן, במירב הצניעות. חייה הפשוטים לא נגררו אחרי הקידמה, היא המשיכה לבשל בפתיליה, וכיבסה את הבגדים בידיה. חיה בצניעות בדירת חדר לבדה, ליד בניה. לשונה היתה לשון זהב נקיה. פעם אחת קיבלה את קצבת הזקנה, ובהיותה בתחנת הדלק לקנות נפט לפתיליה, עבר שודד ושדד את ארנקה עם כסף הקצבה שהיה בו. היא קיבלה את דין שמים באהבה והפטירה בפיה: "בטח השודד זקוק יותר ממני ואסור לקלל אותו, ואפילו גוי אסור לקלל, כי גם הוא יציר השם".

אחד מבניה סבל מרורים מאשתו, ולבסוף נתגרשו. סעידה הזהירה אותו: בני! השמר לך, פן תקלל או תדבר עליה רע. לעיתים היתה מבקרת במושב אחיהוד אצל בתה זהרה עאקל. כל הנשים היו מתאספות בשבת אצל בתה שהייתה חביבה, אך היא לא ישבה בחברתן, אלא הלכה לרפת לשבת ליד הפרות, להגיש להן אוכל וכו'. כאשר נשאלה מדוע אינה יושבת עם הנשים, היתה תשובתה מרגלא בפיה "גם אם אני לא אדבר לשון הרע ורכילות, בכל זאת אני שומעת... ולכן אני רוצה". היו למדים מאישיותה מרגליות מוסר ודרך ארץ גם מבלי שהיא דברה, ורבות למדו מענוותנותה וממעלותיה הנפלאות, היא היתה אשה מיוחדת וייחודית מאד בדורנו דור התהפוכות, עכ"ל.

לא פלא שזכתה להאריך ימים ונפטרה בשיבה טובה בערך בגיל 115 (כמובא שם). מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות טוב נצר לשונך מרע' (תהילים לה. יג-יד).

ויזבח זבחים לאלוהי אביו יצחק (בראשית מז. א)

צריך לדעת למה לא הזכיר כאן אלודי אברהם כמו בשאר ענינים, כגון שנאמר 'אלודי אבי אברהם ואלודי אבי יצחק'. וכן גבי לבן שאמר לו 'לולי אלודי אבי אלודי אברהם', ועוד ועוד. וגם כן היה קורא לאברהם אביו.

ואפשר לומר שבמעמד בין הבתרים נאמר לאברהם 'ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם וכו', ולא ביקש רחמים על הגלות, אדרבא הסכים אברהם אבינו שישתעבדו בניו על עונם בגלות. וכאן ענין של התחלת הגלות, ומה תועלת לומר אלודי אברהם היות וכבר הסכים על הגלות. ולכן התפלל לאלודי אביו יצחק, שנאמר לו 'גור בארץ הזאת כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל והקימותי את השבועה אשר נשבעתי לאברהם אביך, שאגאל את בניו, ודוקא אחרי שישתעבדו. וזהו שנאמר 'אל תירא' שאינה גלות עד עולמים.

והיה כי יקרא לכם פרעה. ואמרתם אנשי מקנה. גם אנחנו גם אבותינו. כי תועבת מצרים כל רועה צאן (בראשית מז. לג-לד)

ולכן צריך לדעת איך יוסף שם את הדברים בפי אחיו, וגם הוא בעצמו מייחס את משפחתו לרועי צאן שהמצרים מתעבים אותם.

ויש לומר שהם מתעבים לרועים שלהם, מפני שהם אכזרים ומתנהגים ברעה עם הצאן, ומכים ורוגמים בהם, ואינם משגיחים עליהם ברחמנות. ולרוע מעשיהם, היו מתעבים הרועים שלהם. לא כן בישראל, שהם רועים את הצאן בנאמנות ורחמנות. וזהו שאמרו לפרעה 'רועה צאן גם אנחנו ואבותינו, מלומדים איך להנהיג ולרעות ברחמנות, שאנחנו בתחילה נותנים לקטנות לאכול, ואחריהם הזקנות, ואחריהם הבחורות שיש להן כח חזק. וגם כן אין מכים אותן במקלות כי אם בשבט. וזהו דרך שבת. ולפיכך אמר פרעה ליוסף, ואם ידעת ויש בס אנשי חיל, כלומר מלומדים ומוכשרים, 'ישמתם שרי מקנה על אשר לי'. ולמדנו מזה, שבמצרים עצמה היו מגדלי מקנה לצורך המדינה.

(עדות ביהוסף' למהר"י יצחק הלוי זצ"ל)

בדרכיהם אתהלך...

לא משחקים ב... (ח"ב)

ראה הגוי כי הרב מתעלם ממנו, פנה לרב ואמר, אני אספר לך רק אם תוריד אותי מכאן. ענה הרב לגוי, קודם תענה לשאלתי ואחר כך אני אוריד אותך.

כשראה הגוי כי אין לו ברירה סיפר כי בא לגנוב ספר תורה נסה לפרוץ את דלת בית הכנסת ולא יכל כי דלת בית הכנסת היתה חזקה מאוד (את הדלת בנה הרב בעצמו, הרב היה גם בעל מקצוע) ולכן עשה פריצה קטנה דרך הגג ונכנס, וכשהגיע להיכל בית הכנסת ושלח ידו אל עבר ספר התורה העתיק שבבית הכנסת, הגוי נזרק בעצמה חזקה באוויר עד שנתלה באויר על היתד שמעל פתח בית הכנסת. (ספר התורה המדובר הוא "ספר אליהו" היום הספר נמצא בבית הכנסת "בית יעקב" בפתח תקווה, שעריה, במשך השנים כאן בארץ החולפו מספר יריעות מספר התורה העתיק עקב התיקונים במשך השנים)

עוד סיפר הגוי כי הוא בנו של שייח' עשיר וחשוב באזור ואמר את שמו ואת שם אביו. אמר הרב לגוי כי עליו לתת שני פחים שמן להדלקת הפתילות בבית הכנסת. הגוי הסכים ולאחר מכן שחרר הרב את הגוי.

אביו של אותו הגוי היה מגדולי 'השייחים' שכל המכובדים באים אליו ויושבים בדיוואן (סלון) על שטיחים ודרגשים מעשנים בנרגילות לועסים קאת ומשוחחים על הא ועל דא מקיימים דיונים והתייעצויות שלהם. הבן היה אהוב על אביו השייח' מאחר והיה בנו יחידו, ולכן היתה גאוותו של השייח' שבנו יחידו ישב לידו בכל ישיבה ואסיפה שבה נפגש עם שאר 'השייחים'.

עברו מספר ימים מיום שבו התחייב הגוי לפני הרב המקובל לתת עבור בית הכנסת שני פחים שמן, והגוי (בן השיח) לא עמד בדיבורו ולא חשב לקיים את הבטחתו לרב. באספה הראשונה של 'השייחים' מאז המקרה בבית הכנסת, ישב הגוי כהרגלו ליד אביו השייח', והנה לפתע הגוי נאנק והכחיל ועיניו בלטו ונשמתו כבדה עליו... המשך אי"ה בל"ג בשבוע הבא

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,
דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,
יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

תפארת בנים

שמחת ימי החנוכה הורגשה היטב בקרב התלמידים כאשר התחילו את מסיבת החנוכה בחידון שנערך לכלל התלמידים אשר הפליאו ידעיות יפות ונרחבות.

ולאחר מכן רקדו ריקודים נלהבים לקול התזמורת שהתנגנה עם שני מלמדים אשר ניגנו בגיטרה חשמלית וגיטרה קלאסית

חכמי תימן

הרב שאול ביר דוד אחרק זצ"ל נולד חי אלול תרמ"צ, בעיר חדרה לאביו, שהיה ש"ב של העיר. נולד להוריו לאחר 15 שנות נישואין ולבן עם לידתו הקדישה אותו אימו לתורה כליל. בגיל שבע נמסר לחינוך אצל הרב פרלמוטר זצ"ל והגאון הרב יעקב גלינסקי זצ"ל. בהיותו נער, עבר לישיבת לומזיה בפתח תקוה, אצל ראשי הישיבה דאז הרב גורדון והרב כץ זצ"ל, שם בלט בכשרונותיו וחריפותו והיה לאחד מבכירי הישיבה. בהיותו בן 18 כבר קיבל הסמכה מריבותיו ומיד עבר לישיבת חברון בירושלים, שם קרבוהו מאד רבותיו ראשי הישיבה הגאון הרב סרנא והגאון הרב מאיר חדש זצ"ל הם מינוהו לשליח בכל רחבי הארץ להחזיר בנים לאביהם שבשמים. בשנת תשכ"ח נבחר לכהן כרב היישוב בית דגן, שם כיהן עד לשנת תשל"ה, שאז נבחר לכהן כרב העיר נס ציונה, תפקיד בו שימש ב-37 שנותיו האחרונות עד ליום פטירתו.

"כסא דנחמתא"

נשגד קמי ידידנו היקרים התורמים הנכבדים ר' עזרא עופרי ונות ביתו הי"ו ולכל בני משפחתם בהסתלקות הבן היקר והנעים **חוקיה אביחי** ז"ל אשר השתדלו רבות לזכותו, והרימו נדבתם למען תחוק התורה, במסורת אבותינו הקדושה והטהורה. תעמוד לו זכות הוריו הרבה, ובגן עדן לנפשו תהיה מנוחה, את הוריו וב"ב המב"ה ינחם, ובתוך אבלי ציון עליהם ירחם. לימוד תשב"ד השונה יזקף לזכותו, ויהיו עילוי גדול מאד לנשמתו. כואבים יחידו את כאב המשפחה תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן אלעד ת"ו

הערות. הארות ותשובות לחידות ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009 או במייל: Nahari@enativ.com

גני ילדים / תלמוד תורה

"עטרת חיים"

ע"ש המהר"ן ורביה"ק זצוק"ל לבני תורה ק"ק תימן - אלעד

רח' הרא"ש 2 טל: 03-9097022

בנשיאות ובמהונות מרן הגאון הרב יצחק רצאבי שליט"א בראשות הרב אליהו כהני שליט"א

זה הזמן להוסיף בקדושה, בתורה וביראת שמים טהורה וצרופה, עם שמירת מסורת אבותינו הקדושים.

הודעה בדבר רישום לשנת הלימודים תשע"ט

הננו להודיע לציבור בני התורה כי נפתחה ההרשמה

לשנה"ל תשע"ט הבעל"ט

לגני הילדים גילאי 3-4-5

לכיתות התלמוד תורה

יש להצטייד בצילום ת"ז של שני ההורים + ספח

לרישום:

יש להגיע למזכירות הת"ת רח' הרא"ש 2, או להתקשר לטל: 03-9097022

אין בהרשמה התחייבות לקבלת התלמיד | קבלת התלמיד מותנית באישור ועדת הקבלה

לזש"ק

יובל בן דוד

ורות בת זכריה

לזש"ק

שלום בן יעקב ומירב

טליה בת מנשה